

Indeks potrošačkih cijena i prosječne cijene u Brčko distriktu za 2015. godinu

Molimo korisnike da prilikom upotrebe/uporabe
podataka obavezno/obvezno navedu izvor

User are kindly requested to mention data source

SADRŽAJ

Predgovor.....	3
Metodološka objašnjenja.....	4
Indeksi potrošačkih cijena u Brčko distriktu (januar – decembar 2015. godine).....	6
- Opšte napomene u vezi sa inflacijom u Brčko distriktu u 2015. godini.....	6
- Grafička analiza inflacije u Brčko distriktu u 2015. godini.....	7
Statističke tabele.....	8
1.1. Mjesečni indeksi potrošačkih cijena (baza indeksa 2005. godine =100 i 2010.=100).....	10
1.2. Mjesečni indeksi potrošačkih cijena (baza indeksa prethodni mjesec =100)	10
1.3. Mjesečni indeksi potrošačkih cijena (baza indeksa isti mjesec prethodne godine = 100)	11
1.4. Mjesečni indeksi potrošačkih cijena (baza indeksa decembar prethodne godine = 100)	11
- Grafikoni: Mjesečni indeksi potrošačkih cijena (baza indeksa 2010. godine =100 i isti mjesec prethodne godine = 100).....	12
2. Indeksi potrošačkih cijena u Brčko distriktu po COICOP odjeljcima (baza Θ 2010.=100).....	13
3. Indeksi potrošačkih cijena u Brčko distriktu po COICOP odjeljcima (baza prethodni mjesec =100).....	14
4. Indeksi potrošačkih cijena u Brčko distriktu po COICOP odjeljcima (baza isti mjesec prethodne godine=100).....	15
5. Indeksi potrošačkih cijena u Brčko distriktu po COICOP odjeljcima (baza decembar prethodne godine =100).....	16
- Grafikoni: Indeksi potrošačkih cijena po COICOP odjeljcima, u 2015. u odnosu na 2010. godinu, na prethodni mjesec i isti mjesec prethodne godine, po COICOP odjeljcima	17
- Prosječne cijene izabranih proizvoda u Brčko distriktu, 2015.godine.....	19
- Pojmovnik.....	22

Predgovor

Bilten o indeksima potrošačkih cijena je izdanje Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine, Podružnica/ ekspozitura Brčko, koje na sveobuhvatan način prikazuje službene statističke podatke o kretanjima potrošačkih cijena na nivou Brčko distrikta.

Prema Zakonu o Statistici B i H (Službeni glasnik B i H, broj 26/04), Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Podružnica/ ekspozitura Brčko je nadležna da, saglasno međunarodno prihvaćenoj metodologiji, objavljuje službene statističke podatke za nivo Brčko distrikta .

Podaci o kretanjima potrošačkih cijena u Brčko distriktu po novoj metodologiji utvrđenoj na nivou B i H prvi put su prikupljeni za 2005., a rezultati su objavljeni sredinom 2007. skupa sa podacima o indeksima potrošačkih cijena za 2006. godinu. Nakon toga mjesečno su objavljivana saopštenja o kretanju potrošačkih cijena u Brčko distriktu te koeficijentima rasta potrošačkih cijena u Službenom glasniku B i H.

Bićemo zahvalni na svim sugestijama i primjedbama koji će nam pomoći da poboljšamo kvalitet naših narednih biltena.

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Definicija indeksa potrošačkih cijena

Indeks potrošačkih cijena predstavlja mjeru promjena cijena proizvoda i usluga koje domaćinstva kupuju radi zadovoljenja svojih ličnih potreba na ekonomskoj teritoriji Brčko distrikta.

Namjena

Svrha prikupljanja potrošačkih cijena u Brčko distriktu je dobijanje mjere inflacije. Pored toga indeks potrošačkih cijena se koristi i za usklađivanje plata i zarada u skladu sa kolektivnim ugovorima, te penzija i socijalnih davanja. Takođe se koristi i za očuvanje vrijednosti kod ugovora sa indeksnim klauzulama, omogućuje upoređivanje kretanja cijena unutar zemlje između pojedinih regiona, te služi kao osnov za deflacioniranje pojedinih makroekonomskih agregata u statistici nacionalnih računa i u druge svrhe.

Indeks potrošačkih cijena u Brčko distriktu

Indeks potrošačkih cijena u Brčko distriktu izračunava se na osnovu reprezentativne liste proizvoda koju u 2015. čine 601 proizvoda, koja je jedinstvena za nivo Bosne i Hercegovine. Svakog mjeseca prikuplja se oko 1.200 cijena na unaprijed definisanom uzorku prodajnih mjesta.

Obuhvat indeksa

Geografski Obuhvat. Cijene se prikupljaju na izabranim prodajnim mjestima u Brčko distriktu.

Obuhvat proizvoda. Obuhvaćeni su svi proizvodi i usluge koje kupuje stanovništvo radi finalne potrošnje. Obuhvat proizvoda i usluga redovno se revidira kako bi se očuvala reprezentativnost liste proizvoda s obzirom na ukuse potrošača i njihove navike u pogledu kupovine.

Snimanje cijena

Sve cijene se prikupljaju u Brčko distriktu na način da snimatelj od Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine, dobija jasne specifikacije naziva proizvoda, njegove COICOP šifre, te jedinice mjere koje treba posmatrati na terenu. Snimatelj na osnovu tih informacija samostalno bira konkretan proizvod čiju će cijenu snimati na određenom prodajnom mjestu. Snimatelj mora izabrati konkretni proizvod u skladu sa kriterijem najprodavanijeg proizvoda na datom prodajnom mjestu. Kako bi se osiguralo da snimatelj iz mjeseca u mjesec snima cijene istih proizvoda, te kako bi se moglo pratiti koje proizvode snimatelj posmatra na terenu, on u upitnik unosi i unaprijed definiran skup dodatnih karakteristika proizvoda, te informacije o eventualnim zamjenama proizvoda ako ih bude. Takav način snimanja omogućuje praćenje promjene kretanja cijena između dva perioda, ali ne i poređenje prosječne cijene između različitih geografskih lokacija.

Za potrebe indeksa potrošačkih cijena, snimanje cijena se vrši slijedećih dana u mjesecu:

- za poljoprivredne proizvode koji se prodaju na tržnicama cijene se prikupljaju dva puta mjesečno, i to u prvoj i trećoj sedmici u mjesecu;
- za sve ostale proizvode cijene se, u skladu sa važećim Evropskim regulativama, prikupljaju jedanput mjesečno (između 1. i 21. u mjesecu), s tim da se nužno održava isti interval između prikupljanja.

Ponderi

Ponderi koji se primjenjuju za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena su koeficijenti koji odražavaju relativnu važnost odabranih proizvoda i usluga u ukupnoj potrošnji domaćinstava na domaćem teritoriju. Pomoću njih se izračunavaju elementarni indeksi kao ponderisani prosjeci. Bazirani su na podacima povezanim sa finalnom potrošnjom domaćinstava i na podacima o broju stanovnika.

Osnovni izvor podataka za izradu pondera za obračun indeksa potrošačkih cijena je Anketa o potrošnji domaćinstava. Od januara 2014.godine za izračunavanje indeksa primjenjuju se ponderi bazirani na podacima dobijenim Anketom provedenom 2011.godine. Ponderi se svake godine korigiraju kretanjem cijena u prethodnoj godini.

Klasifikacija

Za klasificiranje proizvoda iz statistike potrošačkih cijena upotrebljava se **Klasifikacija lične potrošnje prema namjeni** (*Classification of Individual Consumption by Purpose*) koja dijeli izdatke na dvanaest osnovnih odjeljaka proizvoda i usluga za koje se izračunavaju indeksi.

Agregiranje

Izračunavanje indeksa potrošačkih cijena počinje izračunavanjem elementarnih indeksa (indeksa proizvoda) i indeksa reprezentativnih stavki na nivou Brčko distrikta. Pri tome se kao mjera srednje vrijednosti koristi geometrijska sredina. Agregatni indeksi se nakon toga izračunavaju korištenjem Laspeyres-ove formule za ponderisanu aritmetičku sredinu počevši od indeksa reprezentativnih stavki na nivou Brčko distrikta. Od januara 2011.godine kao bazna godina za izračunavanje indeksa se koristi prosjek 2010. godine.

Indeks potrošačkih cijena u Brčko distriktu u 2015. godini

- Opšte napomene u vezi sa inflacijom u Brčko distriktu u 2015. godini

Ovaj godišnji bilten sadrži analizu mjesečnih podataka o indeksima potrošačkih cijena i prosječnih cijena od januara do decembra 2015. godine u Brčko distriktu.

Cijeli set podataka i analiza prikazanih u statističkim tablicama načinjen je prema COICOP odjeljcima. Naravno, izračunati su i indeksi za 12 mjeseci u odnosu na prethodni mjesec i u odnosu na isti mjesec prethodne godine, kao i prosječni godišnji indeksi. Na graficima su prikazani opći indeksi po mjesecima, te udio pojedinih COICOP odjeljaka u godišnjoj promjeni cijena izračunat kao prosjek 2015. godine u odnosu na prosjek 2010. godine.

Prosječna inflacija u Brčko distriktu u 2015. u odnosu na baznu 2010. godinu je 3,1 %.

GODIŠNJA INFLACIJA PO ODJELJCIMA

Prosječne godišnje stope inflacije $\emptyset(M/M-12)$ u Brčko distriktu po odjeljcima su slijedeće:

Opći indeks -1,2%, Hrana i bezalkoholna pića – 0,1%, Alkoholna pića i duhan 6,8%, Odjeća i obuća -1,0%, Stanovanje, voda, električna energija, plin i drugi energenti -3,3%, Namještaj, kućanski uređaji i redovno održavanje kuće 0,7%, Zdravstvo -1,5%, Prijevoz -8,3%, Komunikacije 0,2%, Rekreacija i kultura 1,5%, Obrazovanje 0,0%, Restorani i hoteli -0,2%, Različiti proizvodi i usluge 0,5%.

- Grafička analiza inflacije u Brčko distriktu u 2015. godini

Na graficima je također prikazana analiza inflacije u Brčko distriktu. Oni prikazuju opće indekse po mjesecima, te prosjek pojedinih COICOP odjeljaka u odnosu na referentni period.

Za opće indekse su prikazane vrijednosti indeksa u odnosu na prethodni mjesec i na isti mjesec prethodne godine.

Analizirani indeksi predstavljaju važnu informaciju o inflatornom kretanju u Brčko distriktu, usklađenu sa glavnim principima određenim Evropskom regulativom i propisanom metodologijom EUROSTAT-a.

STATISTIČKE TABELE

Registar

Tabela 1.1- Indeksi potrošačkih cijena u Brčko distriktu po COICOP odjeljcima
Godina 2015. (baza indeksa 2005. =100 te 2010. =100)

Tabela 1.2- Indeksi potrošačkih cijena u Brčko distriktu po COICOP odjeljcima
Godina 2015. (baza indeksa prethodni mjesec =100)

Tabela 1.3.- Indeksi potrošačkih cijena u Brčko distriktu po COICOP odjeljcima
Godina 2015. (baza indeksa isti mjesec 2014. =100)

Tabela 1.4.- Indeksi potrošačkih cijena u Brčko distriktu po COICOP odjeljcima
Godina 2015. (baza indeksa decembar 2014. =100)

Tabela 1.1.- Mjesečni indeksi potrošačkih cijena (Θ 2005. =100)

Godina	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Prosjek tekuće godine
2006	105,3	105,6	105,9	105,6	105,9	105,9	103,7	103,4	103,7	104,9	105,2	105,3	105,0
2007	105,4	105,4	105,4	106,0	106,0	104,6	104,3	105,1	106,1	108,1	108,8	109,8	106,2
2008	110,9	111,5	112,3	111,2	112,3	112,5	112,6	113,3	113,5	114,3	112,8	111,6	112,4
2009	111,8	111,3	111,7	110,6	110,4	110,5	111,1	110,9	110,8	112,0	111,9	111,7	111,2
2010	112,7	112,9	113,0	112,2	111,7	111,5	111,3	111,5	111,6	112,7	112,8	113,3	112,3

Tabela 1.1.- Mjesečni indeksi potrošačkih cijena (Θ 2010. =100)

Godina	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Prosjek tekuće godine
2011	101,7	102,2	102,8	102,1	102,3	102,1	101,7	101,6	101,8	102,7	102,8	102,8	102,2
2012	103,6	104,1	104,5	103,7	103,3	103,0	103,2	104,0	104,3	105,3	105,0	105,0	104,1
2013	105,7	105,7	105,7	104,4	104,2	104,0	104,1	104,0	104,1	104,5	104,4	104,4	104,6
2014	105,0	104,9	104,9	103,9	103,8	103,7	103,4	103,6	104,2	105,3	105,0	104,0	104,3
2015	103,4	103,7	103,7	102,6	102,7	102,9	103,0	102,8	102,8	103,3	103,4	102,8	103,1

Tabela 1.2.- Mjesečni indeksi potrošačkih cijena (prethodni mjesec =100)

Godina	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Prosjek tekuće godine
2006	104,0	100,3	100,3	99,7	100,3	99,9	97,9	99,7	100,3	101,1	100,3	100,1	100,3
2007	100,1	100,0	99,9	100,6	99,9	98,7	99,7	100,8	100,9	101,8	100,7	100,9	100,4
2008	101,0	100,5	100,8	99,0	101,0	100,2	100,0	100,7	100,1	100,8	98,7	98,9	100,1
2009	100,1	99,6	100,3	99,0	99,8	100,1	100,5	99,9	99,9	101,1	99,9	99,9	100,0
2010	100,9	100,2	100,1	99,2	99,6	99,8	99,8	100,2	100,1	101,0	100,1	100,4	100,1

Tabela 1.2.- Mjesečni indeksi potrošačkih cijena (prethodni mjesec =100)

Godina	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Prosjek tekuće godine
2011	-	100,5	100,5	99,3	100,2	99,8	99,5	99,9	100,3	100,9	100,1	100,0	100,1
2012	100,8	100,5	100,3	99,2	99,6	99,7	100,2	100,9	100,3	100,9	99,8	100,0	100,2
2013	100,7	100,0	100,0	98,8	103,9	99,8	100,1	99,9	103,9	100,5	99,9	100,0	100,6
2014	100,6	99,9	99,9	99,1	99,9	99,9	99,7	100,2	100,6	101,0	99,7	99,0	100,0
2015	99,4	100,3	100,0	102,1	100,1	100,2	104,0	99,8	100,0	103,6	100,1	99,4	100,7

Tabela 1.3.- Mjesečni indeksi potrošačkih cijena (Isti mjesec prethodne godine =100)

Godina	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Prosjek tekuće godine
2006	105,6	105,3	105,3	105,7	104,4	106,9	105,0	105,1	105,5	103,8	103,9	104,0	105,0
2007	100,1	99,9	99,5	100,4	100,0	98,8	100,6	101,7	102,3	103,0	103,4	104,3	101,2
2008	105,2	105,7	106,6	104,8	106,0	107,6	107,9	107,8	106,9	105,8	103,7	101,6	105,8
2009	100,8	99,9	99,4	99,5	98,2	98,2	98,7	97,9	97,6	98,0	99,1	100,1	98,9
2010	100,9	101,4	101,2	101,4	101,2	100,9	100,2	100,5	100,8	100,6	100,9	101,4	101,0

Tabela 1.3.- Mjesečni indeksi potrošačkih cijena (Isti mjesec prethodne godine =100)

Godina	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Prosjek tekuće godine
2011	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2012	101,8	101,9	101,6	101,6	100,9	100,8	101,5	102,4	102,4	102,4	102,1	102,1	101,8
2013	102,0	101,5	101,1	100,7	100,9	101,0	100,9	100,0	99,7	99,3	99,4	99,5	100,5
2014	99,4	99,3	99,2	99,5	99,6	99,7	99,3	99,6	100,2	100,7	100,6	99,6	99,7
2015	98,4	98,8	98,9	98,8	98,9	99,2	99,6	99,2	98,6	98,1	98,4	98,8	98,8

Tabela 1.4.- Mjesečni indeksi potrošačkih cijena (decembar prethodne godine =100)

Godina	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Prosjek tekuće godine
2006	104,0	104,3	104,6	104,4	104,6	104,6	102,4	102,1	102,4	103,6	103,9	104,0	103,7
2007	100,1	100,1	100,1	100,7	100,6	99,3	99,0	99,8	100,8	102,6	103,3	104,3	100,9
2008	101,0	101,5	102,3	101,3	102,3	102,5	102,5	103,2	103,4	104,1	102,8	101,6	102,4
2009	100,1	99,1	110,6	110,0	109,5	111,6	109,9	110,7	110,7	111,3	111,7	110,9	108,9
2010	100,9	101,5	112,9	112,6	111,3	112,6	111,6	111,4	111,0	112,9	113,0	112,0	110,3

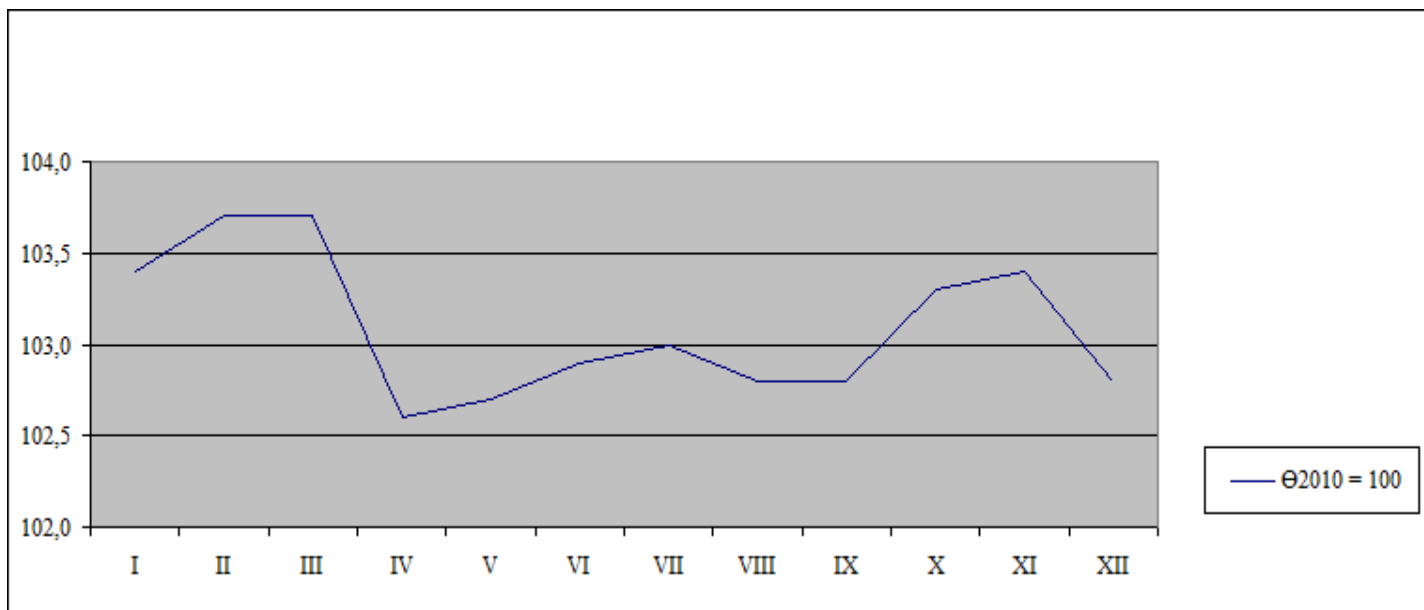
Tabela 1.4.- Mjesečni indeksi potrošačkih cijena (decembar prethodne godine =100)

Godina	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Prosjek tekuće godine
2011	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2012	100,8	101,3	101,6	100,9	100,4	100,1	100,3	101,2	101,5	102,4	102,1	102,1	101,2
2013	100,7	100,7	100,6	99,5	99,3	99,1	99,2	99,1	99,1	99,6	99,4	99,5	99,6
2014	100,6	100,5	100,4	99,5	99,4	99,3	99,1	99,2	99,8	100,8	100,6	99,6	99,9
2014	99,0	99,3	99,3	98,3	98,4	98,5	98,7	98,4	98,4	98,9	99,0	98,4	98,7

Mjesečni indeksi potrošačkih cijena (Θ 2010. =100)

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
103,4	103,7	103,7	102,6	102,7	102,9	103,0	102,8	102,8	103,3	103,4	102,8

Grafik 1 : Opšti indeks potrošačkih cijena u Brčko distriktu. Godina 2015. Baza indeksa 2010. = 0

Godišnja stopa inflacije (isti mjesec 2014 = 100)

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
98,4	98,8	98,9	98,8	98,9	99,2	99,6	99,2	98,6	98,1	98,4	98,8

Grafik 2 : Opšti indeks potrošačkih cijena u Brčko distriktu. Godina 2015. Baza indeksa isti mjesec 2014. = 0

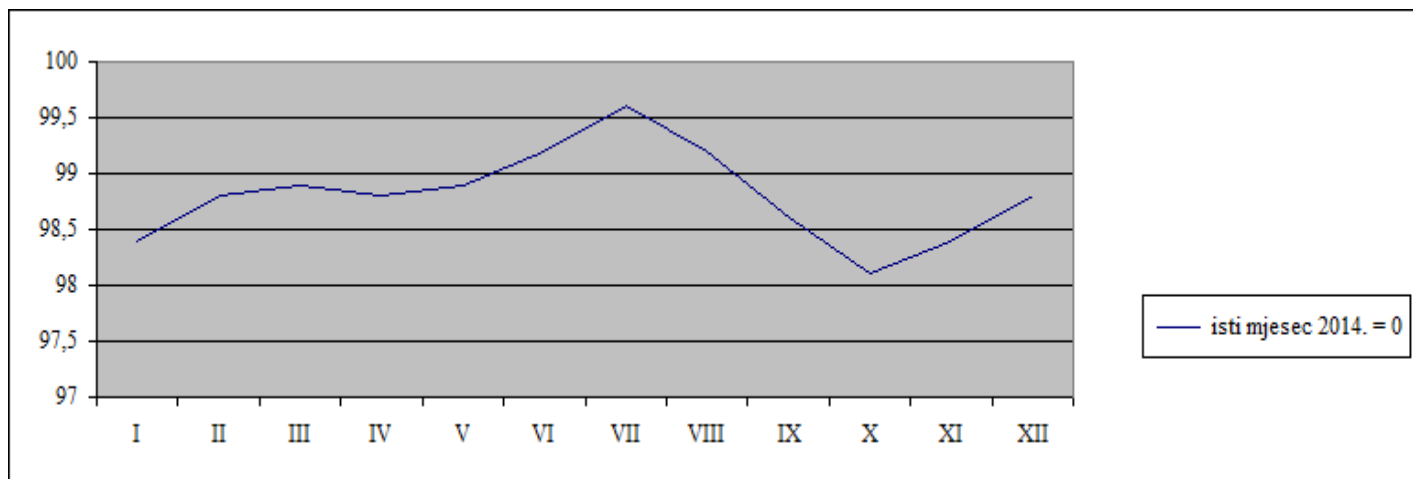

Tabela 2- Indeksi potrošačkih cijena u Brčko distriktu po COICOP odjeljcima

Godina 2015. (Θ 2010. =100)

	Jan 15	Feb 15	Mart 15	April 15	Maj 15	Juni 15	Juli 15	Avg 15	Sept 15	Okt 15	Nov 15	Dec 15	Θ 15
Indeks potrošačkih cijena-UKUPNO	103,4	103,7	103,7	102,6	102,7	102,9	103,0	102,8	102,8	103,3	103,4	102,8	103,1
Hrana i bezalkoholni napici	104,0	104,6	104,4	104,1	104,1	104,1	103,6	103,8	104,0	103,3	103,6	103,6	103,9
Alkoholna pića i duhan	142,6	142,6	142,6	144,2	144,5	148,4	148,4	148,4	148,4	148,3	148,3	148,3	146,2
Odjeća i obuća	93,5	93,3	93,6	93,6	93,6	93,5	93,5	93,5	93,5	93,5	93,5	93,5	93,5
Stanovanje, voda, električna energija, plin i drugi energenti	100,9	100,9	100,9	90,8	90,8	90,8	92,6	92,5	92,4	100,7	100,8	100,7	96,2
Namještaj, kućanski uređaji i redovito održavanje kuće	103,1	103,0	102,6	102,6	102,6	103,6	103,7	103,7	103,8	103,5	103,5	103,4	103,3
Zdravstvo	98,1	98,1	98,3	97,7	97,7	96,8	96,9	96,9	97,0	97,1	97,1	97,1	97,4
Prevoz	97,9	99,0	99,5	101,1	101,3	101,3	101,4	99,6	98,9	97,2	97,2	93,1	99,0
Komunikacije	106,9	106,9	106,9	106,9	106,9	106,9	106,9	106,9	106,9	106,9	106,9	106,9	106,9
Rekreacija i kultura	102,4	102,4	103,3	103,2	103,2	103,3	103,9	103,9	103,9	104,0	104,0	104,0	103,5
Obrazovanje	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Restorani i hoteli	100,8	100,8	100,7	100,7	100,7	100,7	100,7	100,5	100,5	100,5	100,5	100,5	100,6
Različiti proizvodi i usluge	102,9	102,9	102,9	102,6	102,6	103,1	103,3	103,3	103,3	103,4	102,9	102,9	103,0

Tabela 3 - Indeksi potrošačkih cijena u Brčko distriktu po COICOP odjeljcima

Godina 2015. (prethodni mjesec =100)

	Jan 15	Feb 15	Mart 15	April 15	Maj 15	Juni 15	Juli 15	Avg 15	Sept 15	Okt 15	Nov 15	Dec 15	Θ 15
Indeks potrošačkih cijena-UKUPNO	99,4	100,3	100,0	99,0	100,1	100,2	100,1	99,8	100,0	100,5	100,1	99,4	99,9
Hrana i bezalkoholni napici	100,1	100,6	99,8	99,7	100,0	100,0	99,6	100,1	100,2	99,3	100,3	99,9	100,0
Alkoholna pića i duhan	101,3	100,0	100,0	101,1	100,2	102,7	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,4
Odjeća i obuća	99,5	99,8	100,3	100,0	100,0	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Stanovanje, voda, električna energija, plin i drugi energenti	96,3	100,0	100,0	90,0	100,0	100,0	102,0	99,9	100,0	109,0	100,0	100,0	99,8
Namještaj, kućanski uređaji i redovito održavanje kuće	100,1	99,8	99,7	99,9	100,1	101,0	100,1	99,9	100,1	99,7	99,9	100,0	100,0
Zdravstvo	100,1	100,0	100,2	99,4	100,0	99,1	100,1	100,1	100,0	100,1	100,0	100,1	99,9
Prevoz	98,2	101,1	100,5	101,6	100,2	100,0	100,1	98,2	99,3	98,3	100,0	95,7	99,4
Komunikacije	98,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9
Rekreacija i kultura	100,0	100,0	100,9	100,0	100,0	100,1	100,6	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,1
Obrazovanje	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Restorani i hoteli	100,0	100,0	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	99,7	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Različiti proizvodi i usluge	100,1	100,0	100,0	99,7	100,0	100,5	100,2	100,0	100,0	100,1	99,5	100,0	100,0

Tabela 4 - Indeksi potrošačkih cijena u Brčko distriktu po COICOP odjeljcima

Godina 2015. (isti mjesec 2014. =100)

	Jan 15	Feb 15	Mart 15	April 15	Maj 15	Juni 15	Juli 15	Avg 15	Sept 15	Okt 15	Nov 15	Dec 15	Ø 15
Indeks potrošačkih cijena-UKUPNO	98,4	98,8	98,9	98,8	98,9	99,2	99,6	99,2	98,6	98,1	98,4	98,8	98,8
Hrana i bezalkoholni napici	100,0	100,5	100,4	99,6	99,9	100,0	100,3	100,5	99,9	99,1	99,5	99,7	99,9
Alkoholna pića i duhan	106,7	106,8	106,6	106,6	106,5	109,6	109,4	108,2	105,2	105,2	105,4	105,3	106,8
Odjeća i obuća	98,5	98,2	98,5	98,5	98,7	98,7	99,5	99,4	99,4	99,4	99,4	99,4	99,0
Stanovanje, voda, električna energija, plin i drugi energenti	96,1	96,0	96,1	96,7	96,6	96,6	98,6	98,4	96,6	96,0	96,1	96,1	96,7
Namještaj, kućanski uređaji i redovito održavanje kuće	100,9	100,7	100,3	100,1	100,2	101,2	101,3	101,2	101,1	100,4	100,2	100,4	100,7
Zdravstvo	98,4	98,3	98,3	97,9	98,9	98,3	98,4	98,5	98,5	98,6	98,7	99,1	98,5
Prevoz	89,0	90,8	91,5	92,9	93,0	93,0	93,1	91,8	91,2	89,8	91,4	93,4	91,7
Komunikacije	101,8	101,1	101,1	101,1	101,1	101,1	101,1	98,9	98,9	98,9	98,9	98,9	100,2
Rekreacija i kultura	101,0	101,0	101,9	101,8	101,7	101,8	102,1	100,9	101,1	101,4	101,4	101,5	101,5
Obrazovanje	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Restorani i hoteli	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,6	99,6	99,6	99,6	99,6	99,8
Različiti proizvodi i usluge	100,5	100,5	100,5	100,3	100,2	100,7	100,8	100,9	100,9	100,7	100,2	100,2	100,5

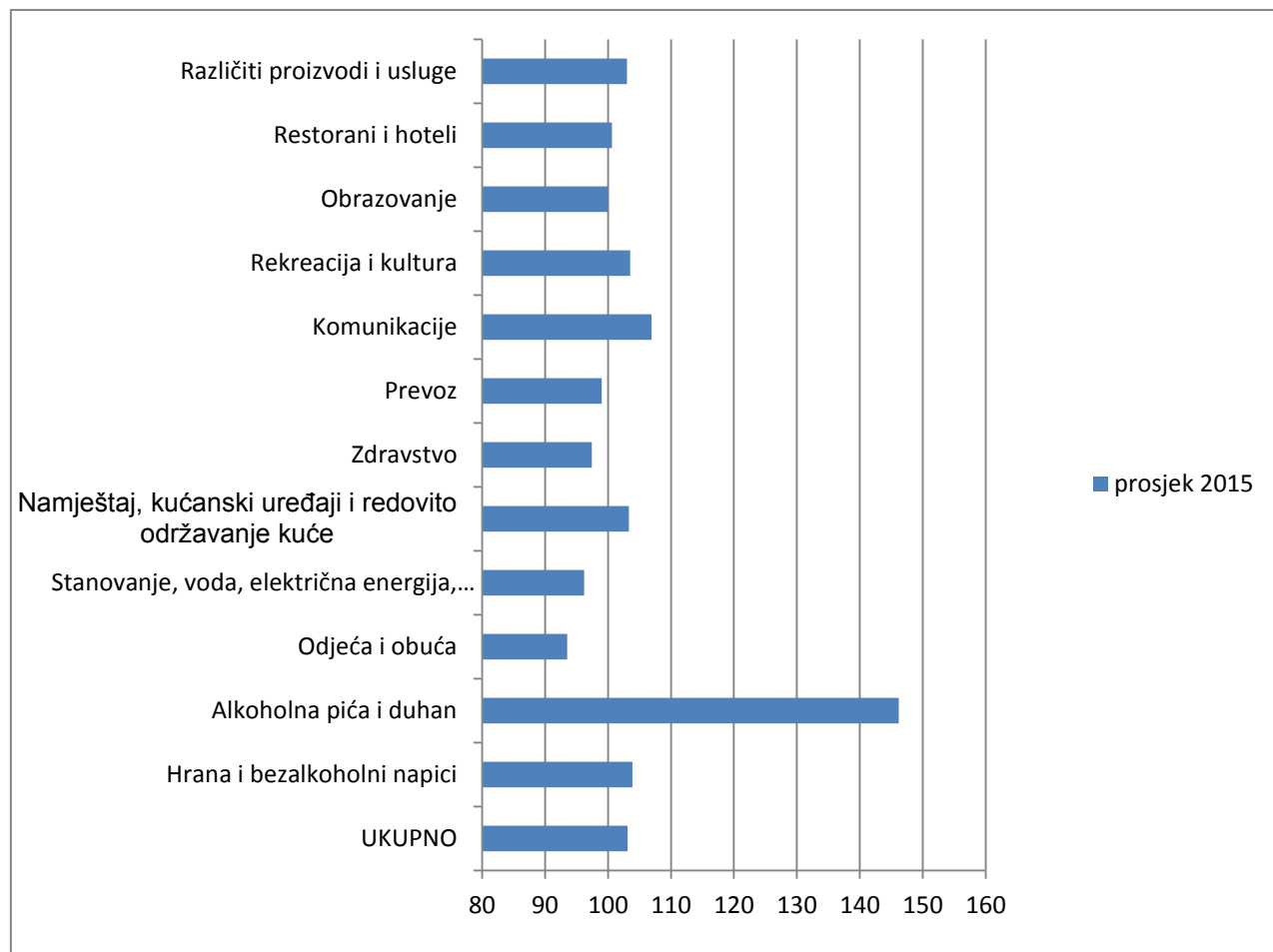
Tabela 5 - Indeksi potrošačkih cijena u Brčko distriktu po COICOP odjeljcima

Godina 2015. (decembar 2014. =100)

	Jan 15	Feb 15	Mart 15	April 15	Maj 15	Juni 15	Juli 15	Avg 15	Sept 15	Okt 15	Nov 15	Dec 15	Ø 15
Indeks potrošačkih cijena-UKUPNO	99,4	99,7	99,7	98,7	98,7	98,9	99,0	98,8	98,8	99,3	99,4	98,8	99,4
Hrana i bezalkoholni napici	100,1	100,7	100,5	100,2	100,2	100,2	99,7	99,9	100,1	99,5	99,7	99,7	100,1
Alkoholna pića i duhan	101,3	101,2	101,2	102,4	102,6	105,3	105,3	105,3	105,4	105,3	105,3	105,3	101,3
Odjeća i obuća	99,5	99,2	99,5	99,5	99,5	99,4	99,4	99,4	99,4	99,4	99,4	99,4	99,5
Stanovanje, voda, električna energija, plin i drugi energenti	96,3	96,2	96,3	86,6	86,6	86,6	88,3	88,2	88,2	96,1	96,1	96,1	96,3
Namještaj, kućanski uređaji i redovito održavanje kuće	100,1	99,9	99,6	99,6	99,6	100,6	100,7	100,6	100,7	100,5	100,4	100,4	100,1
Zdravstvo	100,1	100,1	100,3	99,7	99,7	98,8	98,8	98,9	99,0	99,1	99,1	99,1	100,1
Prevoz	98,2	99,3	99,8	101,4	101,6	101,6	101,7	99,9	99,2	97,5	97,5	93,4	98,2
Komunikacije	98,9	98,9	98,9	98,9	98,9	98,9	98,9	98,9	98,9	98,9	98,9	98,9	98,9
Rekreacija i kultura	100,0	100,0	100,8	100,8	100,8	100,9	101,5	101,5	101,5	101,5	101,5	101,5	100,0
Obrazovanje	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Restorani i hoteli	100,0	100,0	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,6	99,6	99,6	99,6	99,6	100,0
Različiti proizvodi i usluge	100,1	100,2	100,2	99,9	99,9	100,4	100,5	100,5	100,6	100,6	100,2	100,2	100,1

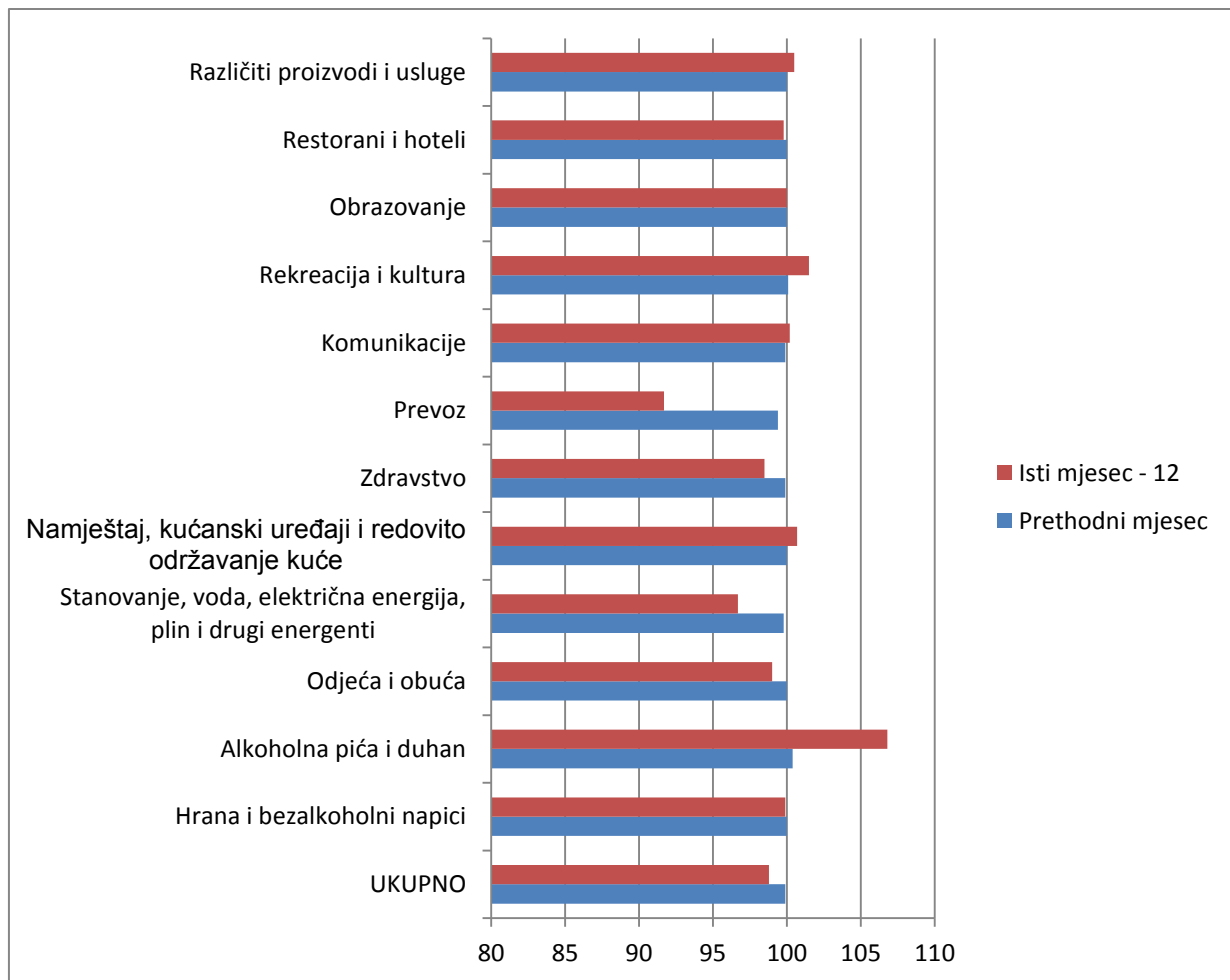
	prosjek 2015
UKUPNO	103.1
Hrana i bezalkoholni napici	103.9
Alkoholna pića i duhan	146.2
Odjeća i obuća	93.5
Stanovanje, voda, električna energija, plin i drugi energenti	96.2
Namještaj, kućanski uređaji i redovito održavanje kuće	103.3
Zdravstvo	97.4
Prevoz	99.0
Komunikacije	106.9
Rekreacija i kultura	103.5
Obrazovanje	100.0
Restorani i hoteli	100.6
Različiti proizvodi i usluge	103.0

Indeks potrošačkih cijena u Brčko distriktu u 2015. u odnosu na 2010., po COICOP odjeljcima

	Prethodni mjesec	Isti mjesec - 12
UKUPNO	99.9	98.8
Hrana i bezalkoholni napici	100.0	99.9
Alkoholna pića i duhan	100.4	106.8
Odjeća i obuća	100.0	99.0
Stanovanje, voda, električna energija, plin i drugi energenti	99.8	96.7
Namještaj, kućanski uređaji i redovito održavanje kuće	100.0	100.7
Zdravstvo	99.9	98.5
Prevoz	99.4	91.7
Komunikacije	99.9	100.2
Rekreacija i kultura	100.1	101.5
Obrazovanje	100.0	100.0
Restorani i hoteli	100.0	99.8
Različiti proizvodi i usluge	100.0	100.5

Indeks potrošačkih cijena u Brčko distriktu po COICOP odjeljcima

PROSJEČNE CIJENE IZABRANIH PROIZVODA U BRČKO DISTRIKTU U KM, I - XII 2015.

Rbr	OPIS PROIZVODA/ USLUGE	Jedinica mjerne	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1	Pirinač	kg	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,4	3,4	3,6	3,6	3,6	3,6
2	Polubijeli ili crni hljeb	kg	2,1	2,1	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
3	Bijeli hljeb	kg	1,7	1,7	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
4	Teleće meso od buta bez kosti	kg	17,5	17,5	17,5	17,5	17,5	17,5	17,5	17,8	17,8	17,8	18,1	18,1
5	Svinjsko meso sa kostima	kg	8,5	7,2	7,2	8,0	7,2	7,2	7,2	7,2	7,6	7,6	7,6	7,6
6	Svježa piletina	kg	5,2	5,2	5,2	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	4,6	4,6	4,4
7	Svježa pastrmka	kg	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
8	Mlijeko u tetrapaku	l	1,6	1,6	1,5	1,6	1,6	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5
9	Tvrdokorni sir	kg	10,4	10,4	10,4	10,2	10,2	10,2	9,8	9,6	9,4	8,8	8,8	8,3
10	Maslac	kg	17,5	17,5	17,5	17,5	17,5	17,5	16,8	17,5	17,9	17,9	17,9	17,9
11	Margarin	kg	3,9	3,9	3,9	3,7	3,8	3,8	3,8	4,0	4,0	3,9	3,8	3,8
12	Jestivo ulje rafinirano	l	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,2	2,2	2,3	2,3	2,3
13	Šećer kristal	kg	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,3
14	Mliječna čokolada	kg	15,6	15,1	15,1	14,9	14,9	15,5	15,3	15,3	15,5	15,5	15,3	15,7
15	Kuhinjska so	kg	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
16	Kafa - mljevena	kg	11,8	11,8	12,0	12,0	12,3	12,6	12,6	12,6	12,4	12,1	12,1	12,3
17	Pivo	kom	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2
18	Pivo	cl	2,3	2,5	2,5	2,5	2,5	2,6	2,4	2,4	2,4	2,4	2,6	2,6
19	Cigarete kvalitetne grupe II	kutija	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
20	Muška potkošulja	kom	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,0	7,0	7,0	7,0
21	Ženske čarape sa gaćicama	kom	9,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	9,7	9,7	9,7	8,9
22	Dječije "farmerke"	kom	31,8	31,8	31,8	31,8	31,8	31,8	31,8	31,8	32,9	32,9	32,9	32,9
23	Muške plitke cipele na vezanje - kožni đon	kom	80,5	80,5	87,1	87,1	87,1	87,1	98,0	98,0	98,0	98,0	98,0	98,0
24	Voda za domaćinstvo, pitka	m3	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
25	Odvoz smeća	m2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
26	Kanalizacija	m3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
27	El. struja za domaće., viša tarifa	kwh	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
28	Električna struja za domaćinstvo, niža tarifa	kwh	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
29	Butan gas	m3	2,0	1,7	1,8	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
30	Drvo za ogrev	m3	65,0	65,0	65,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	65,0	65,0	65,0	65,0
31	Mrki ugalj	tona	185,0	185,0	185,0	185,0	185,0	185,0	185,0	185,0	185,0	185,0	185,0	185,0
32	Trosjed	kom	501,0	501,0	500,7	500,7	500,7	500,7	500,7	500,7	500,7	500,7	500,7	500,7

Rbr	OPIS PROIZVODA/ USLUGE	Jedinica mjere	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
33	Tepih, sintetički	kom	94,1	94,1	98,0	98,0	98,0	104,0	104,0	104,0	104,0	122,7	120,0	120,0
34	Posteljina	kom	41,3	41,3	41,3	41,3	41,3	41,8	41,8	41,4	35,9	35,9	35,9	35,9
35	Peškir	kom	9,8	9,8	9,8	9,8	9,8	9,8	9,8	9,5	7,8	7,5	7,5	7,5
36	Frižider sa zamrzivačem	kom	584,7	584,7	584,7	584,7	584,7	584,7	584,7	584,7	584,7	584,7	584,7	584,7
37	Mašina za pranje rublja	kom	592,9	592,9	592,9	592,9	584,1	584,1	584,1	584,1	592,3	612,5	612,5	612,5
38	Mašina za suđe	kom	570,0	570,0	570,0	570,0	570,0	570,0	570,0	570,0	526,0	526,0	526,0	526,0
39	Elektricni štednjak	kom	429,2	429,2	429,2	429,2	427,7	427,7	427,7	422,9	424,3	424,3	424,3	424,3
40	Usisivač	kom	142,7	142,7	142,7	142,7	142,7	142,7	146,6	146,6	147,0	155,3	157,8	157,8
41	Sijalica	kom	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
42	Deterdžent za mašinsko pranje Deterdžent za ručno pranje	kg	4,4	4,4	5,0	5,0	5,0	5,2	5,2	5,2	5,2	5,1	5,1	5,1
43	posuđa	kg	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2
44	Antipiretici	kutija	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
45	Gastro područje	kutija	4,3	4,3	4,3	4,1	4,1	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
46	Sirupi protiv kašlja	bočica	5,5	5,5	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6
47	Vitamini	kutija	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
48	Bezolovni benzin	l	1,8	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0	1,9	1,9	1,8	1,8	1,7
49	Motorni benzin BMB 95 oktana	l	1,8	1,8	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0	1,9	1,9	1,8	1,8	1,6
50	Euro dizel	l	1,8	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0	1,9	1,8	1,8	1,8	1,6
51	Tehnički pregled putn. vozila	god. Upl.	55,4	55,4	55,4	55,4	55,4	55,4	55,4	55,4	55,4	55,4	55,4	55,4
52	Karta za želj. prevoz, do 20 km	karta	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
53	Karta za gradski prevoz	karta	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
54	Taksi prevoz	karta	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
55	Mjes. pretplata za fiksni telefon, pojedinačni Upotr. mobitela na pretpl.	mjes. uplata	12,9	12,9	12,9	12,9	12,9	12,9	12,9	12,9	12,9	12,9	12,9	12,9
56	prema sop. fiksnoj mreži	minut	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
57	Mjesečna radio i TV pretplata	mjes. upl.	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
58	Dnevne novine	kom	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
59	Mjesečna uplata za obdanište	mjes. upl.	189,7	189,7	189,7	189,7	189,7	189,7	189,7	189,7	189,7	189,7	189,7	189,7
60	Šnicla	porcija	11,6	11,6	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1
61	Pizza	kom	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4
62	Muško šišanje	1 tretman	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7
63	Pranje kose, srednje dužine sa feniranjem	1 tretman	9,3	9,3	9,3	9,3	9,3	9,3	9,3	9,3	9,3	9,3	9,3	9,3

Rbr	OPIS PROIZVODA/ USLUGE	Jedinica mjere	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
64	Manikirske usluge Usluge u salonima za	1 tretman	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0
65	uljepšavanje	1 tretman	34,0	34,0	34,0	34,0	34,0	34,0	34,0	36,2	36,2	36,2	36,2	37,8
66	Toaletni sapun	kg	12,8	12,8	12,4	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5
67	Šampon za kosu	pakovanja	9,2	9,2	9,2	12,5	10,3	11,3	11,4	11,4	11,4	11,4	11,4	11,4
68	Zubna pasta	tuba	3,7	3,7	3,7	3,2	3,2	3,3	3,3	3,3	3,4	3,3	3,3	3,3
69	Higijenski ulošci	pakovanje	1,3	1,3	1,3	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
70	Toaletni papir	pakovanje	1,7	1,7	1,7	1,9	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0	1,8	1,8
71	Pelene za jednokratnu upotrebu Obavezno osiguranje motornih	pakovanje god.	34,5	34,5	34,5	32,0	32,0	30,0	30,0	25,2	25,2	25,2	25,2	21,0
72	vozila	uplata	396,0	396,0	396,0	396,0	396,0	396,0	396,0	396,0	396,0	396,0	396,0	396,0
73	Fotokopiranje	stranica	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
74	Kokošja jaja	kom	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
75	Banane	kg	1,9	2,5	2,6	2,6	2,5	2,3	2,1	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
76	Jabuke	kg	1,2	1,2	1,3	1,4	1,5	1,7	1,7	1,8	1,8	1,7	1,7	1,7
77	Grah	kg	5,5	5,1	5,4	5,4	5,4	5,1	5,1	5,3	5,3	5,2	5,2	5,1
78	Crni luk	kg	1,0	0,9	0,9	1,0	1,2	1,2	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
79	Krompir	kg	0,9	0,9	0,9	0,9	1,1	1,2	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
80	Med	kg	18,9	19,1	19,8	19,8	19,8	19,9	19,6	18,9	18,2	18,7	18,6	18,6

Pojmovnik

Agregatni indeksi: Indeksi koji su izračunati kao ponderisani prosjeci elementarnih stavki, a odnose se na hijerarhijske pozicije počínjući od proizvoda.

Agregati (indeksa): Kombinacija povezanih kategorija, obično unutar zajedničke grane hijerarhije, koja pruža informacije na širem nivou nego što je onaj za koji je izvršeno posmatranje.

Bazno razdoblje: vremensko razdoblje čiji se prikupljeni podaci koriste kao baza za indeksne brojeve ili druge prosjeke.

Bazna cijena: cijena iz baznog razdoblja.

Cijena prije zamjene: cijena zamjenskog proizvoda iz prethodnog mjeseca.

Prosječni podaci: vrijednosti koje su izračunate na bazi prikupljenih elementarnih cijena. Radi se o prosječnim cijenama ili prosječnim indeksima koji se odnose na specifični proizvod. Općenito, za indekse potrošačkih cijena u Brčko distriktu B i H one su izračunate kao geometrijske sredine. Prosječni podaci su izračunati Modulom 1 procedure na nivou grada, a koriste se izračunom agregatnih indeksa na nivou grada, entiteta ili države,

Elementarna stavka: proizvodi koje je identificirao snimatelj koji ujedno bira i specifične vrste, marke i pakiranja. Za svaki je proizvod određena odgovarajuća kvota.

Hijerarhija: struktura po kojoj su klasificirani indeksi potrošačkih cijena predstavljena je piramidalnom strukturom, počínjući od najdetaljnijeg do ukupnog nivoa.

Izračunavanje baznih indeksa: indeksi koji se izračunavaju s bazom decembar prethodne godine kao referentnim indeksnim razdobljem.

Indeksi referentne baze: indeksi izračunati na bazi 2010. dobijeni su ulančavanjem izračunatih baznih indeksa.

Izveštavanje: formatirana lista informacija poput cijena, indeks itd.

Jedinica mjere: stvarna jedinica kojoj su pridružene vrijednosti i u kojima je izražena prikupljena količina pojedinačnog proizvoda.

Kontrole: specifične kontrole cijena i indeksa koje omogućuju korisniku otkrivanje moguće pogreške u mikropodacima.

Košara proizvoda: izbor proizvoda koji domaćinstva kupuju novčanim transakcijama. Odabire se sa ciljem predstavljanja najčešćeg ponašanja potrošača u smislu njihove finalne potrošnje.

Lančani indeks: indeksi koji su povezani usvajanjem zajedničkog referentnog indeksnog razdoblja za izračunavanje indeksa s bazom decembar prethodne godine.

Marka: omogućuje identifikiranje proizvođača svakog proizvoda.

Makrodata: agregatni indeksi dobiveni Laspeyresovom formulom.

Mikrodata: prikupljene elementarne cijene.

Mjesto prikupljanja: osnovne jedinice (prodajna mjesta) u kojima se prikupljaju cijene.

Modeli: upitnici koji se popunjavaju cijenama prikupljenim na terenu.

Oznake: kvalitativni pokazatelj povezan sa prikupljenom cijenom.

Prikupljena količina: specifična količina u kojoj se proizvod prodaje. Izražena je u različitim jedinicama mjere.

Pohranjivanje: korak u radu kojim se podaci pohranjuju i zaštićuju od mijenjanja. Provodi se na kraju procesa ocjenjivanja vrijednosti mikro i makroindeksa.

Ponderi: koeficijenti kojima se izražava važnost proizvoda u košari i po kojima se izračunavaju agregatni indeksi počevši od elementarnih indeksa kao ponderisanih prosjeka. Bazirani su na podacima povezanim sa finalnom potrošnjom domaćinstava ili na podacima o procijenjenom broju stanovnika prema rezultatima HBS ankete provedene 2011. godine.

Referentno indeksno razdoblje: razdoblje za koje je indeksna baza 100. CPI indeksi su bazirani na prosjek 2005. za podatke do 2010. godine, odnosno prosjek 2010. za podatke poslije 2010. godine (Referentni indeksi) koja je zajednička baza koja omogućuje usporedbu između različitih godina.

Referentno razdoblje cijena: razdoblje u kojemu je vrednovana cijena. Općenito za CPI indeks u Brčko distriktu B i H ovo je razdoblje decembar prethodne godine.

Referentno razdoblje pondera: razdoblje iz koga su uzeti troškovi sa ciljem izračuna pondera.

Serije: set redovitih zakazanih snimanjau međusobno slijedećim vremenskim razdobljima (jednom ili dva puta mjesečno). Odnosi se na elementarne stavke.

Stopa promjene: stopa promjene u specifičnom referentnom razdoblju u usporedbi sa vrijednošću s početka tog razdoblja ili iz konkretno definisanog ranijeg razdoblja. Općenito za CPI su najznačajnije stope koje predstavljaju usporedbu tekućeg mjeseca u odnosu na prethodnu godinu ili u odnosu na isti mjesec prethodne godine (ova posljednja predstavlja mjeru inflacije).

Tip prodajnog mjesta: tipologija prodajnih mjesta kojoj prodajno mjesto pripada (supermarket, hipermarket, diskont itd.).

Učestalost prikupljanja: stopa po kojoj se prikupljaju elementarne cijene. Za CPI u Brčko distriktu su odabrana prikupljanja jednom ili dva puta mjesečno.

Vrsta: detaljnije definiše specifičnu odabranu stavku u prodajnom mjestu, a saglasno opisu proizvoda koje su dali statistički zavodi. Za svježe voće i povrće su to prirodne vrste, a za uređaje su određene tehničkim karakteristikama svakog od njih.

Zona mjesta prikupljanja: pokazuje da li se mjesto prikupljanja cijena nalazi u gradskoj ili prigradskoj zoni.

Izdaje i štampa: Agencija za statistiku BiH
Podružnica/ Ekspozitura Brčko
76000 Brčko, Miroslava Krleže 1
telefon/phone: +387 (49) 231 771, telefaks/telex: +387 (49) 231 771

Odgovorna osoba: Senija Fačić, dipl.ecc.
Priređuje: Azur Đapo, dipl.ecc.

Tiraž: elektronska distribucija

E-pošta/E-mail: bhas@bhas.ba
Web stranica/Web site: <http://www.bhas.ba>

Podaci iz ovog saopštenja objavljuju se i na internetu.
